

Warszawa, 28-12-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

VII.716.3.2022.ST

Pan nadinspektor Paweł Dzierżak
Komendant Stołeczny Policji
e-PUAP

Szanowny Panie Komendancie

Dziękując za udzieloną odpowiedź (pismo z dnia 20 grudnia 2022 r. o sygn. **I-KIII-2221/1786/22**), po raz kolejny zmuszony jestem zwrócić się w sprawie interwencji funkcjonariuszy Policji wobec dziennikarza TVN24 podjętej w trakcie zgromadzenia publicznego zorganizowanego przez Stowarzyszenie Roty Marszu Niepodległości w dniu 7 października 2022 r.

Z treści powyższej odpowiedzi wynika, że „ustawa z dnia 24.07.2015 r. *Prawo o zgromadzeniach* nie przewiduje możliwości weryfikowania przez organ wskazany w art.

19 ust. 5 zasadności decyzji podjętej przez przewodniczącego zgromadzenia, nakładając jednocześnie na ten organ obowiązek udzielenia pomocy przewodniczącemu zgromadzenia w wyegzekwowaniu jego żądania opuszczenia zgromadzenia przez określoną osobę." Z przykrością muszę stwierdzić, że przytoczone stanowisko nie odpowiada treści obowiązującego w tym zakresie prawa, a jego akceptacja musiałaby prowadzić do zaaprobowania poglądu, że to nie funkcjonariusz publiczny (w tym przypadku funkcjonariusz Policji), lecz osoba przewodnicząca zgromadzeniu sprawuje rzeczywiste władztwo publiczne w tym zakresie.

Zgodnie z art. 19 ust. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1389) przewodniczący zgromadzenia żąda opuszczenia zgromadzenia przez osobę, która swoim zachowaniem narusza przepisy ustawy albo uniemożliwia lub usiłuje udaremnić zgromadzenie. W przypadku niepodporządkowania się żądaniu przewodniczący zgromadzenia zwraca się o pomoc do Policji lub straży gminnej (miejskiej). Z przepisów tych nie wynika jednak, że funkcjonariusz Policji związany jest treścią żądania udzielenia pomocy. Funkcjonariusz w świetle tych przepisów nie jest bowiem wykonawcą poleceń przewodniczącego zgromadzenia. Polecenia Policja wykonuje na żądanie sądu, prokuratora, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego w zakresie, w jakim ten obowiązek został określony w odrębnych ustawach (art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1990 r. o Policji – Dz. U. z 2021 r. poz. 1882 ze zm.). Z art. 19 ust. 5 Prawa o zgromadzeniach wynika natomiast, że funkcjonariusz Policji powinien udzielić pomocy przewodniczącemu zgromadzenia. Udzielenie tej pomocy następuje w ramach wykonywania przez Policję czynności administracyjno-porządkowych w celu zapobiegania wykroczeniom (art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy o Policji), w tym przypadku wykroczeniom opisanym w art. 52 § 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151). Wykroczenia te polegają na udziale w zgromadzeniu osób posiadających przy sobie broń, materiały wybuchowe, wyroby

pirotechniczne lub inne niebezpieczne materiały lub narzędzia, a także na przeszkadzaniu lub usiłowaniu przeszkadzania w organizowaniu lub w przebiegu niezakazanego zgromadzenia. Wykroczenia te jednocześnie mieszczą się w granicach zachowań opisanych w art. 19 ust. 5 Prawa o zgromadzeniach, polegających na naruszeniu przepisów Prawa o zgromadzeniach albo uniemożliwianiu lub usiłowaniu udaremnienia zgromadzenia.

Odczytana łącznie treść art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy o Policji oraz art. 19 ust. 5 Prawa o zgromadzeniach prowadzi do wniosku, że to do funkcjonariusza Policji należy ocena czy żądanie przez przewodniczącego zgromadzenia opuszczenia zgromadzenia przez daną osobę rzeczywiście służy zapobieżeniu popełnienia wykroczeń opisanych w art. 52 § 1 i 2 pkt 1 k. w. czy też żądanie to nie jest uzasadnione w danych okolicznościach. Potwierdzeniem tego jest treść art. 52 § 3 pkt 2 k. w., zgodnie z którą, kto nie podporządkowuje się żądaniom przewodniczącego zgromadzenia, podlega karze grzywny. Dla bytu wykroczenia z art. 52 § 3 pkt 2 k. w. niezbędne jest zaś wykazanie, że dana osoba przeszkadzała lub usiłowała przeszkodzić w organizowaniu lub przebiegu niezakazanego zgromadzenia. Tylko wówczas bowiem niepodporządkowanie się żądaniu przewodniczącego zgromadzenia stanowi czyn społecznie szkodliwy, zasługujący na reakcję prawnokarną.

Z powyższych względów nie można podzielić poglądu, jakoby udzielenie pomocy przez funkcjonariusza Policji, o którym mówi art. 19 ust. 5 Prawa o zgromadzeniach, sprowadzało się jedynie do bezkrytycznego egzekwowania żądania przewodniczącego zgromadzenia opuszczenia zgromadzenia. Uwagi te przekazuję Panu Komendantowi stosownie do art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.).

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/